

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ РАЙОН
СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)**

**КАРАР
IV чакырылыш**

06 октябрь 2022 ел

№33

Урыссу ш. т.п

Татарстан Республикасы Ютазы район Советы депутаты статусы турында
Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Ютазы район Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Ютазы район Советының «Татарстан Республикасы Ютазы районы Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында» 08.12.2005 ел, №4 карары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы территориясендә махсус мәгълүмат стендларында игълан итәргә, Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> адресы буенча бастырып чыгарырга һәм <http://jutaza.tatarstan.ru/> Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «рәсми Татарстан» дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы составында урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Ютазы районы башлыгы
вазифаларын башкаручы

З.В. Ильясов

Кушымта
Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Советының
06 октябрь 2022елгы
№ 33 карарына

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы
депутаты статусы турында
Нигезләмә**

Әлеге Нигезләмә депутатның үз вәкаләтләрен башкарганда Ютазы районы Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук төп хокукий һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Ютазы район Советы депутатының статусының хокукий нигезе

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, “Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы” муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яна чакырылыш Татарстан Республикасы Ютазы район Советы (алга таба – Совет) эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлүе очрагында;
- 2) үз теләге белән отставкага китүе очрагында;
- 3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип танылуы очрагында;
- 4) суд тарафыннан билгесез югалган дип танылуы яки үлгән дип игълан ителүе очрагында;

5) аңа карата суд гаепләү хөкеменең законлы көченә керүе очрагында;

6) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә китүе очрагында;

7) чит ил гражданы йә Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктатылуы очрагында, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы була, чит дәүләт гражданлыгы (бирелүе) яисә паспорт яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе белән башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы була;

8) сайлаучыларның чакыртып алуы очрагында;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату очрагында;

10) хәрби хезмәткә чакырылуы яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрелүе очрагында;

11) “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

12) жирлек башлыгы, муниципаль район составында жирлекнең вәкилләккә органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату очрагында.

13) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль район Советы сессияләре арасында барлыкка килгән булса - мондый нигез барлыкка килгәннән соң өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗғәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көн итеп Татарстан Республикасы Ютазы район Советына әлегә гариза керткән көн санала.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль район Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклыгы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Ютазы район Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат, депутат эшчәнлеген, Татарстан Республикасы Ютазы районы Уставы тарафыннан билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлегә һәм төп эш

урыны буенча хезмэт һәм хезмэт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 статья. Депутат эшчәнлеген формалары

1. Депутат эшчәнлеген формалары булып тора:

- а) Совет утырышларында катнашу;
- б) Совет комиссияләре эшендә катнашу;
- в) Совет карарлары проектын Совет каравына кертү;
- г) депутат гарызнамәсен кертү;
- д) депутат мөрәжәгатен юнәлтү;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, жәмәгать берләшмәләренә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән тиешле вазыйфай затларга мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеген Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Совет Уставында, Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырыла ала.

7 статья. Депутатның Совет утырышларында катнашуы

1. Депутат Совет утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутатка Совет утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган сораулар турында үз вакытында хәбәр ителә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча Совет Регламенты нигезендә кирәкле барлык материалларны ала.

Совет утырышында катнаша алмаса, депутат бу хакта Совет Рәисенә алдан хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

- 1) Советта һәм комиссиядә тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;
- 2) Совет каравы өчен сораулар тәкъдим итәргә;
- 3) Совет тарафыннан оештырыла (билгеләнә, килештерелә) торган вазыйфай затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;
- 4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Советның хокукый актлары проектларын кертергә;
- 5) Советның карарлар проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергә һәм көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә;
- 6) Советка контрольдәге яки аңа хисап тотучы теләсә кайсы органның яки вазыйфай затның чираттан тыш хисап яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;
- 7) Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
- 8) Совет утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган

гражданнар мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Совет утырышлары беркетмәләренә эчтәлегә белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан Совет утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Советның тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның Советның даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Совет комиссияләре эшендә катнаша, аның әгъзасы булып, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәшү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның Совет һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы.

1. Депутат Совет һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен, аларның компетенциясе чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Совет яисә аның комиссияләре йөкләмәсе буенча депутат, муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукий рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан Совет карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында Советка яки аның комиссияләренә хәбәр итә.

10 статья. Депутат соратуы

1. Депутат, үз компетенциясенә кәргән сораулар буенча, Совет утырышларында депутат гарызнамәсе белән жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Совет тарафыннан оештырыла торган яисә сайлана торган башка органнарның житәкчеләренә, территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат соратуы - депутатның Совет карары буенча депутат гарызнамәсе буларак таныла торган мөрәжәгәте. Депутат гарызнамәсе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма формада кертелә һәм Совет утырышында Совет Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Аларга депутат соратуы жибәрелгән жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа Совет билгеләгән срокны алганнан соң, 30 көннән дә соңга калмыйча, җавап бирергә тиеш. Җавап аларга

депутат соратуы жибөрөлгөн органның житәкчесе, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Гарызнамә инициаторы сорату буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Совет жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфаи затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә Совет тарафыннан билгеләнгән срокка депутат соратуы буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирергә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате буларак депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мөрәжәгате, оештыру-хокукий формасына бәйсез рәвештә муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибөрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары, оештыру-хокукий формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап мөрәжәгатытә куелган мәсьәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мөрәжәгать жибөрөлгән вазыйфаи зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат, сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат, сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданның кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегенә турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикәятләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дәрәс чишәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгәтьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары Советы тарафыннан билгеләнгән махсус урыннарда, биналарда, ишегалдындагы территорияләрдә үткәрелә.

Депутатның гавами чара рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенәң жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Депутаты бергәләп эшчәнлек алып бару һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләренә һәм башка депутат берләшмәләрен булдыру, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе Совет Регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән мөнәсәбәте

1. Депутат Совет, аның органнарының эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган тулы хокукларга ия.

2. Совет депутатның сайлау округындагы эше, Советта, аның органнарында, Совет карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында мәгълүматын тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегә, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутат тәкъдимнәре һәм тәнкыйди кисәтүләр буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренәң вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгәтьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча район территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларының чираттан тыш кабул итүләре хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат, депутат эшчәнлегенә бәйле сораулар буенча жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган мәгълүмат алырга хокуклы.

17 статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итәргә;

3) сайлаучыларны даими, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итәргә;

4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә җавапларын вакытында карарга һәм аларга җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;

7) “Коррупциягә каршы көрәш турында” 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны таратмаска;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсэн яки ышанычлы затлар аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыльләнәргә;

2) түбәндәге очраклардан тыш, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәри берлек органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми җыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчмәсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә,

һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жыелышында катнашудан тыш, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре) Идарәсендә түләүсез катнашу, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә, Татарстан Республикасы Президентына алдан белдереп;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итәргә;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләргә (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль хокукый актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итәргә;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) укутучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шул ук вакытта укутучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дөүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара килешүе яки Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләргә башкаручы депутат граждан административ яисә жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очраklarыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм ул депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтмәүгә юл куймаска;

3) Әгәр бу белешмәләр дөүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутатлык эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда үзенә билгеле булган мәгълүматларны игълан итмәскә һәм

кулланмаска;

4) жирле үзидарэ органнары эшендэ катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарэ органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсэн яки якын туганнына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, белдерүләрдән, эшләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Совет абруена зыян китерә алырлык конфликтлы хәлләрдән сакланырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яки китерергә мөмкин булган бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну туганда - бу турыда Советка, Совет карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) Совет тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның Совет кушуы буенча үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген башкару гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Совет Уставы, Советның муниципаль норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

2. Депутатны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу, аңа карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук ул биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны тоткарлау, кулга алу, тентү, сорау алу, башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр срогы чыкканнан соң, жинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.